

Závazné pokyny
Výměna kotlů pro nízkopříjmové domácnosti

VER 02

Dokument bude ještě dále dopracován zejména s ohledem na výsledky vyjednávání s Evropskou komisí a nastavení národních pravidel

Obsah

1	Úvod.....	4
2	Oblasti podpory a podmínky poskytování podpory	4
2.1	Definice žadatele, domácnosti a rozsah sledovaných příjmů	4
2.2	Typy podporovaných projektů a aktivit – technické parametry	5
2.2.1	Kotel na biomasu	6
2.2.2	Tepelné čerpadlo	6
2.2.3	Plynový kondenzační kotel	7
2.3	Kontrola formálních náležitostí a kontrola přijatelnosti projektu kraje	7
2.3.1	Kritéria formální kontroly projektu	7
2.3.2	Obecná kritéria přijatelnosti projektu kraje	7
2.4	Model hodnocení projektu kraje.....	7
3	Výše podpory a způsobilé výdaje	7
3.1	Výše alokace a způsobilé výdaje pro jednotlivé projekty krajů	7
3.1.1	Výše alokace	7
3.1.2	Způsobilé výdaje – obecné principy.....	8
3.1.2.1	Věcná způsobilost výdaje	8
3.1.2.2	Přiměřenost výdaje	8
3.1.2.3	Časová způsobilost výdaje.....	8
3.1.2.4	Místní způsobilost výdaje	9
3.2	Výše podpory a způsobilé výdaje dílčího projektu konečného uživatele (fyzické osoby).....	9
3.2.1	Výše podpory	9
3.2.2	Způsobilé výdaje	9
4	Požadované dokumenty	10
4.1	Požadované dokumenty k žádosti o projekt kraje	10
4.2	Požadované dokumenty k dílčímu projektu konečného uživatele (fyzické osoby)....	10
4.3	Požadované dokumenty pro závěrečné vyhodnocení projektu kraje.....	10
4.4	Požadované dokumenty pro průběžný monitoring a vyhodnocení	11

5	Právní rámec podpory	11
5.1	Právní rámec podpory poskytované příjemci podpory (kraji).....	11
5.2	Právní rámec poskytování prostředků příjemcem podpory (krajem) konečným uživatelům (fyzickým osobám).....	11
5.3	Posouzení veřejné podpory	12
6	Financování a finanční toky	12
6.1	Financování příjemců podpory (krajů).....	12
6.2	Žádost o platbu kraje.....	12
6.3	Doložení způsobilých výdajů projektu kraje.....	14
6.3.1	Poskytnuté podpory konečným uživatelům (fyzickým osobám)	14
6.3.2	Osobní náklady	14
6.4	Závěrečná žádost o platbu.....	14
6.5	Metody poskytnutí podpory konečným uživatelům (fyzickým osobám)	14
6.6	Náležitosti dokladů předkládaných konečnými uživateli (fyzickými osobami).....	15
7	Kontrolní činnost.....	16
7.1	Obecná ustanovení o kontrolách.....	16
7.2	Kontroly prováděné příjemci podpory (kraji)	16
7.2.1	Administrativní ověřování dílčích projektů	17
7.2.2	Kontroly na místě realizace dílčích projektů.....	18
8	Nesrovnalosti a jejich řešení	19
8.1	Obecná ustanovení o nesrovnalostech	19
8.2	Řešení nesrovnalostí.....	20
8.3	Vymáhání neoprávněně použitých finančních prostředků.....	20
8.4	Hlášení nesrovnalostí.....	21
9	Publicita a propagace.....	22
9.1	Povinnosti příjemců podpory (krajů) v rámci povinné publicity	22
9.2	Finanční opravy	23
10	Základní definice používaných pojmů.....	25
11	Seznam příloh.....	26

1 Úvod

Finanční podpora na výměnu **kotlů na pevná paliva s ručním přikládáním** v rodinných domech (včetně trvale obývaných staveb pro rodinnou rekreaci) a v bytových jednotkách bytových domů, je poskytována prostřednictvím projektů jednotlivých krajů, které budou příjemci podpory z Operačního programu Životní prostředí 2021 – 2027 (dále jen „OPŽP“) (= projekt kraje)¹. V jejich gesci bude finanční prostředky dále přidělovat konečným uživatelům – fyzickým osobám za účelem dosažení pozitivního přínosu pro životní prostředí na území kraje (= dílčí projekt).

Podpora konečným uživatelům - fyzickým osobám, je poskytována pouze na zdroje tepla, které splňují požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES (dále jen „Ekodesign“) a jejich prováděcích předpisů.

Předmětem podpory je náhrada kotle na pevná paliva s ručním přikládáním za:

- tepelné čerpadlo,
- kotel na biomasu,
- plynový kondenzační kotel.

Výčet podporovaných zařízení je uveden v seznamu výrobků a technologií, který je k tomuto účelu veden Státním fondem životního prostředí ČR (dále jen „SFŽP ČR“) na svt.sfzp.cz.

2 Oblasti podpory a podmínky poskytování podpory

2.1 Definice žadatele, domácnosti a rozsah sledovaných příjmů

Žadatel (= konečný uživatel) je vlastník nebo spoluvlastník rodinného domu, bytové jednotky v bytovém domě, nebo trvale obývané stavby pro rodinnou rekreaci, který zároveň v rodinném domě, bytu nebo trvale obývané stavbě pro rodinnou rekreaci trvale bydlí. Pokud zde nemá trvalý pobyt, pak v čestném prohlášení uvede, že má v nemovitosti bydliště. V případě trvale obývané stavby pro rodinnou rekreaci je žadatel povinen doložit trvalý pobyt některého z členů domácnosti počínající 24 měsíců nebo více před podáním žádosti o podporu. Pro domácnost žadatele platí, že průměrný čistý příjem na člena domácnosti v roce 2020 nebyl vyšší než **170 900 Kč**. Bez ohledu na výši příjmů jsou mezi žadatele zahrnuti následující:

1. Žadatel a všichni členové jeho domácnosti pobírají ke dni podání žádosti o podporu starobní důchod nebo invalidní důchod 3. stupně,
2. Žadatel je nezletilý nebo student denního studia do 26 let. V případě spoluvlastnictví rodinného domu, trvale obývané stavby pro rodinnou rekreaci nebo bytové jednotky v bytovém domě jsou i ostatní spoluvlastníci nezletilí nebo studenti denního studia do 26 let,

---

¹ Definice pojmů naleznete v kapitole 10 Základní definice používaných pojmů.

3. Žadatel v období od 1. 1. 2020 do doby podání žádosti o podporu pobíral dávky v hmotné nouzi nebo příspěvek na bydlení (není nutné, aby dávky nebo příspěvek pobíral po celou dobu).

Pro účely zjištění výše průměrného příjmu člena domácnosti se příjmy nezletilých dětí a studentů denního studia do 26 let uvažují ve výši 0 Kč.

Domácnost tvoří kromě žadatele i další osoby, které mají trvalý pobyt v dotčené nemovitosti, a dále ostatní osoby, které s žadatelem trvale bydlí. V případě, že osoba s trvalým pobytem ve skutečnosti bydlí jinde, označí žadatel tuto osobu v žádosti (čestným prohlášením) a příjem této osoby do příjmu domácnosti započítáván nebude. Počet členů domácnosti je rozhodný k datu podání žádosti o podporu.

V případě rodinného domu nebo stavby pro rodinnou rekreaci o více bytech, kdy je celý dům vytápěn jedním kotlem, jsou za členy jedné domácnosti považovány všechny osoby s bydlištěm v tomto domě. V případě, kdy je každý byt vytápěn jiným kotlem, jsou za členy domácnosti považovány pouze osoby bydlící v tomto bytě.

Žadatel a členové jeho domácnosti (kromě výše uvedených výjimek) prokazují následující typy a výši příjmů:

- příjmy, které jsou předmětem daně z příjmu fyzických osob podle zákona o dani z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny (prokázáno daňovým přiznáním/potvrzením o příjmech od zaměstnavatele),
- starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí důchody (prokázáno potvrzením o důchodu),
- dávky nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství (prokázáno potvrzením České správy sociálního zabezpečení),
- dávky státní sociální podpory (dle zákona č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře), dávky v hmotné nouzi (dle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi), podpora v nezaměstnanosti (prokázáno potvrzením Úřadu práce ČR).

2.2 Typy podporovaných projektů a aktivit – technické parametry

Podpora na výměnu zdroje tepla bude poskytnuta pouze v případě, kdy je v době podání žádosti nebo před realizací výměny stávající rodinný dům, trvale obývaná stavba pro rodinnou rekreaci nebo bytová jednotka v bytovém domě vytápěna kotlem na pevná paliva s ručním přikládáním nesplňujícím min. třídu 3 dle ČSN EN 303-5².

Podporu je možno poskytnout i v případě, že je vytápění realizováno dvěma zdroji, tj. kotlem na pevná paliva s ručním přikládáním a dále např. elektrokotlem. V takovém případě je nutné, aby bylo zajištěno, že kotel může plnit funkci hlavního zdroje vytápění a že je prokazatelně v provozu v době podání žádosti nebo byl v provozu před realizací výměny zdroje (prokázání řeší kraj individuálně dle potřeby v rámci příjmu žádostí fyzických osob, např. čestným prohlášením fyzické osoby v rámci žádosti o podporu).

---

² Dodatečně přestavěné kotle s ručním přikládáním, které nesplňují požadavky normy a není možné garantovat splnění alespoň 3. třídy, jsou považovány za kotle nesplňující min. třídu 3 dle ČSN EN 303-5.

2.2.1 Kotel na biomasu

V případě realizace kotlů na biomasu jsou podporovány pouze kotle splňující požadavky nařízení komise (EU) č. 2015/1189 ze dne 28. dubna 2015, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign kotlů na tuhá paliva. Předepsané parametry musí kotle splnit pro všechna paliva určená výrobcem a všechny použitelné způsoby přikládání, které jsou určeny výrobcem.

Zařízení musí splňovat min. parametry energetické třídy A+.

Specifické podmínky:

- V případě kotlů s ručním přikládáním je vyžadováno současné užití akumulační nádoby:
  - o minimálním objemu 55 l/kW instalovaného výkonu kotle (včetně případného zásobníku teplé vody, pokud je tímto kotlem ohříván),
  - objem zásobníku tepla lze stanovit též výpočtem dle části 4.4.6 ČSN EN 303-5 „Kotle pro ústřední vytápění“ a tento výpočet je součástí projektové dokumentace realizované příslušně autorizovanou osobou (Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků ve výstavbě).
  - nejmenší objem zásobníku je minimálně 300 litrů, a to i v případech, kdy zásobník není dle výše uvedené normy požadován.
- Kotle bez řízeného přísunu spalovacího vzduchu pomocí ventilátoru nejsou podporovány.
- U automatických kotlů nesmí jejich konstrukční řešení umožňovat ruční dodávku paliva do ohniště. To znamená, že jakékoliv konstrukční části kotlového tělesa nelze využít jako roštu pro ruční přikládání paliva a jeho spalování prohořivacím či odhořivacím způsobem. Pokud tato podmínka není splněna, je kotel z hlediska podmínek programu považován za kotel s ručním přikládáním paliva.
- Vždy musí dojít k výměně celého kotlového tělesa (není možná podpora přestavby stávajícího kotle).

2.2.2 Tepelné čerpadlo

V případě realizace elektrických tepelných čerpadel jsou podporována čerpadla, která splňují parametry definované nařízením Komise (EU) č. 813/2013, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign ohříváčů pro vytápění vnitřních prostorů a kombinovaných ohříváčů.

V případě realizace plynových tepelných čerpadel jsou podporována čerpadla, která splňují parametry definované nařízením Komise (EU) č. 813/2013, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu

a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign ohřivačů pro vytápění vnitřních prostorů a kombinovaných ohřivačů.

Zařízení musí splňovat min. parametry energetické třídy A+.

2.2.3 Plynový kondenzační kotel

V případě realizace kotle na zemní plyn jsou podporovány pouze kondenzační plynové kotle plnicí parametry nařízení Komise (EU) č. 813/2013, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign ohřivačů pro vytápění vnitřních prostorů a kombinovaných ohřivačů.

Zařízení musí splňovat min. parametry energetické třídy A.

2.3 Kontrola formálních náležitostí a kontrola přijatelnosti projektu kraje

Kontrola formálních náležitostí a kontrola přijatelnosti projektu kraje je realizována postupy uvedenými v Pravidlech pro žadatele a příjemce podpory z OPŽP 2021-2027 (dále jen „PrŽaP“).

2.3.1 Kritéria formální kontroly projektu

Kritéria budou připravena dle finálního způsobu administrace žádostí v MS2021+.

2.3.2 Obecná kritéria přijatelnosti projektu kraje

- Soulad s relevantní výzvou OPŽP.
- Soulad údajů uvedených v záložkách žádosti IS KP 21+ s relevantními doklady předloženými jako přílohy žádosti.

2.4 Model hodnocení projektu kraje

Projekty krajů budou předkládány do kontinuální (nesoutěžní) výzvy, ve které budou průběžně hodnoceny na základě obecných kritérií přijatelnosti uvedených v kapitole 2.3.

3 Výše podpory a způsobilé výdaje

3.1 Výše alokace a způsobilé výdaje pro jednotlivé projekty krajů

3.1.1 Výše alokace

Alokace výzvy bude mezi kraje rozdělena podle počtu potenciálních žadatelů uvedených v žádosti o podporu a výše jimi požadované podpory dle jednotlivých typů zdrojů tepla. Výše podpory na jednu žádost je limitována 300 mil. Kč. V případě vyššího zájmu v území kraje, který by převyšoval částku 300 mil. Kč, bude umožněno podat další žádost o podporu až po termínu stanoveném ve výzvě.

3.1.2 Způsobilé výdaje – obecné principy

Podpora z OPŽP může být poskytnuta pouze na způsobilý výdaj, kterým je takový výdaj, jenž:

- a) je v souladu s právními předpisy (tj. zejména legislativou ČR a EU),
- b) je v souladu s pravidly OPŽP a podmínkami podpory,
- c) je přiměřený (odpovídá cenám v místě a čase obvyklým) a je vynaložen v souladu s 3E³, tj. principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti,
- d) vznikl příjemci podpory v období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2029,
- e) má vazbu na podporovaný region,
- f) je řádně identifikovatelný, prokazatelný a doložitelný.

Uvedené podmínky musejí být naplněny zásadně kumulativně, tedy všechny zároveň. Jestliže není kterákoliv z uvedených podmínek naplněna, nelze výdaj posoudit jako způsobilý. Pro příspěvek z OPŽP jsou podmínky způsobilosti rozřazeny na čtyři hlediska, která jsou blíže specifikována v následujících kapitolách.

3.1.2.1 Věcná způsobilost výdaje

Hledisko věcné způsobilosti výdaje vyžaduje naplnění tří kumulativních podmínek. Ty spočívají v tom, že výdaj:

- 1) je realizován v souladu s právními předpisy⁴ a
- 2) naplňuje pravidla programu a podmínky⁵ podpory a
- 3) je přímo a výhradně spojen s realizací projektu a je součástí jeho rozpočtu.

3.1.2.2 Přiměřenost výdaje

Přiměřeností se rozumí dosažení optimálního vztahu mezi její hospodárností, účelností a efektivností.

3.1.2.3 Časová způsobilost výdaje

Způsobilým výdajem pro příspěvek z OPŽP je obecně z časového pohledu výdaj, který vznikl příjemci podpory v období od 1. ledna 2021⁶ do 31. prosince 2029.

---

³ § 2 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

⁴ Veškeré výdaje, které mohou být podpořeny příspěvkem z ESI fondů, musejí být realizovány v souladu s právními předpisy, resp. platným a účinným právním řádem.

⁵ Za způsobilý může být ve vztahu k předmětné podmínce uznán pouze takový výdaj, který je vynaložen v souladu s příslušným specifickým cílem OPŽP, splňuje pravidla programu, podmínky dané konkrétní výzvou pro předkládání žádostí o podporu a zároveň podmínky dané právním aktem o poskytnutí podpory uzavřeným mezi jejím poskytovatelem a příjemcem podpory.

⁶ Povinností krajů je tento termín definovat jako limitní pro způsobilost výdajů pro fyzické osoby.

Za vznik výdaje se považuje okamžik reálného uskutečnění požadovaného plnění (datum uskutečnění zdanitelného plnění na faktuře, datum reálného vykonání prací, datum dodání předmětu podpory apod.). Úhradou výdaje se rozumí vynaložení finančních prostředků příjemcem podpory, s nímž je spojen nárok na odpovídající plnění (platba dodavateli, mzda apod.). Z hlediska časové způsobilosti se výdaj musí vztahovat k období realizace projektu. Výdaje vzniklé v období po ukončení realizace a financování projektu z prostředků OPŽP nejsou způsobilé pro příspěvek z OPŽP.

3.1.2.4 Místní způsobilost výdaje

Způsobilým výdajem je pouze výdaj realizovaný na území příslušného kraje, který žádá o podporu.

3.2 Výše podpory a způsobilé výdaje dílčího projektu konečného uživatele (fyzické osoby)

3.2.1 Výše podpory

Podpora fyzickým osobám je poskytována formou dotace ve výši **95 % ze způsobilých výdajů dílčího projektu**, a to s následujícími limity:

Typ zdroje	Max. dotace
Plynový kondenzační kotel	100 000
Kotel na biomasu s ruční dodávkou paliva, včetně akumulární nádrže	130 000
Kotel na biomasu se samočinnou dodávkou paliva	130 000
Tepelné čerpadlo	130 000

3.2.2 Způsobilé výdaje

Za způsobilé výdaje na úrovni projektu fyzické osoby jsou obecně považovány náklady na stavební práce, dodávky a služby bezprostředně související s předmětem podpory, zejména pak:

- stavební práce, dodávky a služby spojené s realizací kotle na biomasu včetně nákladů na úpravu spalinových cest,
- stavební práce, dodávky a služby spojené s realizací tepelného čerpadla,
- stavební práce, dodávky a služby spojené s realizací plynového kondenzačního kotle včetně nákladů na úpravu spalinových cest a vybudování nebo úpravy plynovodních rozvodů na neveřejné části pozemku,
- stavební práce, dodávky a služby související s realizací nové otopné soustavy nebo úpravou stávající otopné soustavy, včetně dodávky a instalace akumulární nádoby nebo kombinovaného bojleru, vždy v návaznosti na realizaci nového zdroje tepla pro vytápění,
- náklady na zkoušky nebo testy související s uváděním majetku do stavu způsobilého k užívání a k prokázání splnění technických parametrů, ovšem pouze v období do kolaudace (uvedení do trvalého provozu),
- náklady na projektovou dokumentaci včetně nákladů na zpracování žádosti o podporu.

4 Požadované dokumenty

4.1 Požadované dokumenty k žádosti o projekt kraje

Všechny relevantní informace o projektu budou primárně uvedeny na příslušných záložkách v IS KP 21+ v elektronické žádosti o podporu. Jako příloha bude předložen Seznam potenciálních žadatelů ve formátu **Přílohy č. 1**.

4.2 Požadované dokumenty k dílčímu projektu konečného uživatele (fyzické osoby)

Žádost o poskytnutí dotace - dle vzoru viz **Příloha č. 2**, který může být po souhlasu MŽP/SFŽP ČR modifikován.

Doklad o kontrole technického stavu a provozu stávajícího spalovacího stacionárního zdroje na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu 10-300 kW včetně, sloužícího jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění.

Doklady prokazující přijatelnost fyzické osoby k podpoře z pohledu výše příjmů (např. daňové přiznání, potvrzení o příjmech, potvrzení o důchodu, potvrzení o dávkách a příspěvcích poskytovaných Českou správou sociálního zabezpečení nebo Úřady práce ČR).

Doklady prokazující trvalý pobyt ve stavbě pro rodinnou rekreaci.

Fotodokumentace stávajícího kotle napojeného na otopnou soustavu a komínové těleso.

Písemný souhlas spoluvlastníků k realizaci nového zdroje tepla a dalších souvisejících opatření v rodinném domě/trvale obývané stavbě pro rodinnou rekreaci/bytové jednotce bytového domu, a to v případě více spoluvlastníků rodinného domu/trvale obývané stavby pro rodinnou rekreaci/bytové jednotky bytového domu.

Písemný souhlas spoluvlastníků většinového podílu k bytové jednotce bytového domu a rovněž k rodinnému domu/trvale obývané stavbě pro rodinnou rekreaci k realizaci nového zdroje tepla a dalších souvisejících opatření v rodinném domě, a to v případě více spoluvlastníků bytové jednotky.

Písemný souhlas druhého z manželů v případě vlastnictví rodinného domu/bytové jednotky/trvale obývané stavby pro rodinnou rekreaci/bytové jednotky bytového domu nebo podílu na nich v rámci společného jmění manželů a písemný souhlas ostatních spoluvlastníků většinového podílu na předmětné nemovitosti k realizaci nového zdroje tepla a dalších souvisejících opatření.

Další přílohy definované příslušným krajem dle jeho individuálních potřeb souvisejících s nastavením přidělování podpory.

4.3 Požadované dokumenty pro závěrečné vyhodnocení projektu kraje

Do termínu pro předložení podkladů pro závěrečné vyhodnocení projektu kraje stanoveného Rozhodnutím o poskytnutí dotace jsou kraje povinny předložit následující dokumenty:

- Kompletní seznam podpořených dílčích projektů ve formátu daném **Přílohou č. 6** těchto Závazných pokynů.
- Finanční vypořádání projektu kraje, ze kterého bude patrný objem přijatých investičních i neinvestičních prostředků z žádosti o platbu a objem investičních i neinvestičních prostředků vyplacených. Kompletní seznam provedených kontrol na místě včetně výsledku kontroly v členění shodném, jako v monitorovací zprávě viz **Příloha č. 7**.
- Seznam všech dílčích projektů, u kterých bylo nahlášeno podezření na nesrovnalost.
- Stručný souhrn výsledků realizace projektu kraje (komentář k naplnění monitorovacího indikátoru, přehled počtu nahrazených zdrojů a typu nového zdroje, komentář k dodržení/nedodržení realizačního termínu projektu kraje apod.)

Výše uvedené dokumenty musí být zahrnuty do závěrečné zprávy o realizaci podávané v IS KP 21+.

4.4 Požadované dokumenty pro průběžný monitoring a vyhodnocení

Pravidelná monitorovací zpráva (2x za rok) je předkládána za období 1. 11. - 30. 4. a 1. 5. – 31. 10. na formuláři, který je **Přílohou č. 3** Závazných pokynů, vždy do 5 pracovních dní po posledním dnu monitorovacího období. Přílohou monitorovací zprávy je přehled kontrolní činnosti dle kapitoly 7.2.2 Závazných pokynů a souhrnný přehled počtu podaných žádostí (viz Záložky formuláře monitorovací zprávy).

Tabulka pro vyhodnocení programu - příjemce podpory má povinnost evidovat přijaté žádosti ve zvláštní tabulce pro vyhodnocení programu, která je **Přílohou č. 4** Závazných pokynů. Tuto tabulku bude příjemce podpory odevzdávat elektronicky jako přílohu monitorovací zprávy, případně častěji na ad hoc vyžádání ze strany MŽP/SFŽP ČR. Z důvodu nutného zachování jednotného formátování tabulky nebude příjemce zasahovat do struktury a funkcí tabulky. Příjemce podpory ručí za správnost a bezchybnost uváděných údajů v předávané tabulce.

5 Právní rámec podpory

5.1 Právní rámec podpory poskytované příjemci podpory (kraji)

Dotace jednotlivým příjemcům podpory bude poskytnuta z rozpočtu MŽP, a to na předfinancování výdajů, které mají být následně kryty prostředky z rozpočtu EU, na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Rozhodnutí bude obsahovat povinné náležitosti ve smyslu § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), které je příjemce podpory (kraj) povinen dodržovat při rozdělování prostředků na jednotlivá opatření podporovaných subjektů.

5.2 Právní rámec poskytování prostředků příjemcem podpory (krajem) konečným uživatelům (fyzickým osobám)

Dotace z rozpočtu kraje jako příjemce podpory ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), bude na jednotlivá

podporovaná opatření poskytnuta v souladu s úpravou zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Prostředky z rozpočtu kraje budou poskytnuty na základě rozhodnutí, resp. usnesení zastupitelstva kraje, respektive rady kraje, která stanoví seznam podporovaných opatření. Na základě tohoto usnesení pak kraj uzavře s takto vybraným subjektem podpory v souladu s § 10a odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace (dále jen „smlouva“), která obsahuje alespoň náležitosti uvedené v § 10a odst. 5 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Obsahem této smlouvy budou také náležitosti uvedené v Rozhodnutí jako povinné při poskytování podpory na jednotlivá opatření jednotlivým vybraným subjektům. Jedná se o smlouvu veřejnoprávní povahy ve smyslu § 159 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Doporučený vzor této smlouvy viz **Příloha č. 5**.

5.3 Posouzení veřejné podpory

V případě náhrady kotlů v rodinných domech/trvale obývaných stavbách pro rodinnou rekreaci/bytových jednotkách bytových domů nebude veřejná podpora podrobně analyzována, protože typickým konečným uživatelem je fyzická osoba. Fyzické osoby nejsou příjemcem veřejné podpory, neboť se z principu nejedná o podniky.

V případech, kdy je v objektu k bydlení provozována i drobná podnikatelská činnost, může být její význam považován za sekundární, pokud je objekt určen k bydlení. A to za předpokladu, že takovýto typ podnikatelské činnosti má čistě lokální charakter a nedochází k naplnění znaků veřejné podpory. Pokud by předmět žádosti podléhal ekonomické aktivitě (např.: k pronájmu daného objektu k rekreačním účelům aj.), může žadatel zvolit podporu de minimis.

6 Financování a finanční toky

6.1 Financování příjemců podpory (krajů)

Kraj obdrží prostředky formou ex-ante platby. **První zálohová platba ve výši 30 % celkových způsobilých výdajů** projektu bude kraji poskytnuta na základě žádosti o platbu, kterou je povinen podat do třiceti kalendářních dnů od doručení Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Tato skutečnost musí být zohledněna při vyplňování finančního plánu projektu v IS KP 21+. Finanční plán a rozpočet projektu musí být v časovém souladu. Rozpočet musí být nastaven tak, aby kraj mohl čerpat dostatek prostředků v daném roce a to i s ohledem na zahájení výzev pro fyzické osoby. Další zálohy budou propláceny do výše zúčtovaného objemu prostředků, vždy však do maximální výše 30 % celkových způsobilých výdajů projektu.

Žádosti o platbu předkládá příjemce podpory v souladu s finančním plánem, a to s ohledem na výzvy vyhlášené pro fyzické osoby. Ve finančním plánu projektu je nutné rozepsat jak plánované zálohové platby, tak i plánované předložení vyúčtování.

6.2 Žádost o platbu kraje

Žádost o platbu předkládá kraj na SFŽP ČR prostřednictvím IS KP 21+. Pokud se jedná o žádost o platbu obsahující vyúčtování, je třeba s touto žádostí doložit i tzv. zprávu o realizaci.

Žádost o platbu se skládá ze dvou částí:

- vyúčtování předchozí zálohové platby
- žádosti o zálohovou platbu na další období

Pro vyúčtování předchozí zálohové platby předkládá příjemce podpory následující podklady:

- 1) Souhrnný přehled poskytnutých podpor konečným uživatelům – fyzickým osobám (pouze investiční výdaje) včetně dokládajících bankovních výpisů. Údaje budou poskytnuty formou tabulky v minimálním členění:
  - a. jméno
  - b. příjmení
  - c. datum narození
  - d. trvalé bydliště
  - e. místo realizace (obec)
  - f. celkové způsobilé výdaje
  - g. uhrazené způsobilé výdaje
  - h. číslo dokladu/dokladů, kterým byly výdaje uhrazeny
  - i. číslo bankovního účtu, na který je podpora konečnému příjemci zasílána
  - j. variabilní symbol platby konečnému příjemci
  - k. datum zaslání platby konečnému příjemci

- 2) Vyúčtování způsobilých výdajů na administraci (pouze neinvestiční výdaje).

Vyúčtování je třeba doložit proplacenými fakturami s bankovními výpisy dokládajícími platbu.

Na faktuře musí být uvedeno číslo projektu (v textu dodavatele nebo doplněné příjemcem podpory – razítko, ručně psaný text doplněný parafou).

Seznamy podpořených opatření – resp. výdajů kraje realizovaných podle uzavřených smluv na účet fyzické osoby, které kraje předkládají SFŽP ČR k vyúčtování poskytnuté zálohy, budou označeny razítkem a podpisem pověřené osoby kraje na první stránce dokumentu.

Souhrnná soupiska mezd a soupis platebního výměru budou rovněž označeny razítkem a podpisem pověřené osoby na první stránce.

Faktury dokládající vyúčtování způsobilých výdajů na publicitu budou označeny razítkem a podpisem na první – souhrnné stránce faktury a navíc budou obsahovat číslo projektu OPŽP.

Bankovní výpisy (dále jen „BV“) prokazující použití podpory budou rovněž označeny razítkem a podpisem pověřené osoby na první stránce seznamu, popř. souboru elektronických výpisů s uvedením počtu listů dokládaných BV.

Razítko a podpis je možné též nahradit elektronickým podpisem nebo zelenou pečeti pověřené osoby přímo u přílohy v IS KP 21+. Tímto podpisem příjemce podpory deklaruje shodu doložených dokumentů s originálem.

6.3 Doložení způsobilých výdajů projektu kraje

6.3.1 Poskytnuté podpory konečným uživatelům (fyzickým osobám)

Musí být doloženy podrobným přehledem dílčích projektů fyzických osob realizovaných na území kraje s rozpisem proplacených částek jednotlivým uživatelům vzhledem k doloženým výdajům, rozsahu podporovaných aktivit dle kapitoly 2.1 a vyznačením provedených kontrol na místě.

6.3.2 Osobní náklady

6.4 Závěrečná žádost o platbu

Do 2 měsíců od ukončení realizace projektu kraj předkládá, prostřednictvím IS KP 21+, Závěrečnou žádost o platbu, která obsahuje pouze vyúčtování poslední poskytnuté zálohové platby. V případě nutnosti vrátit přeplatek nevyúčtované zálohy, bude příjemci ze strany ŘO zaslána v IS KP 21+ tzv. přeplatková ŽoP, na základě které bude následně záloha vrácena. Obdobně bude postupováno i v případě, že přeplatek vznikne v důsledku snížení alokace na základě sankce.

6.5 Metody poskytnutí podpory konečným uživatelům (fyzickým osobám)

Kraj má možnost zvolit metodu poskytování podpory konečným uživatelům, musí však zajistit umožnění alespoň jedné metody financování, která nevyžaduje zapojení vlastních prostředků koncového příjemce do předfinancování realizace (vyjma částky povinného 5% spolufinancování). Kromě metody ex-post financování je tedy nutné tuto metodu doplnit ještě o další metodu, umožňující vyplacení prostředků bez podmínky úhrady realizace ze strany koncového příjemce směrem k dodavateli (vyjma částky povinného 5% spolufinancování).

VAR1 - ex post varianta – dotace je vyplacena po doložení uhrazených účetních dokladů.

VAR2 - modifikovaná ex post varianta – dotace je vyplacena po doložení neuhrazených či pouze částečně uhrazených účetních dokladů s povinností zpětně doložit celkovou úhradu. Varianta předpokládá realizaci díla, následně vystavení faktury (případně více faktur), která (které) nemusí být v době předložení kraji plně uhrazena/y. Doložení úhrady faktury probíhá zpětně po vyplacení dotace.

VAR3 - ex ante varianta – dotace je vyplacena předem zálohově bez ohledu na fázi realizace. Úhrada je doložena po dokončení realizace výměny v rámci doložení podkladů dle kapitoly 6.6.

VAR4 - ex ante varianta s vinkulací na bankovním účtu – stejné jako varianta 3 s tím, že částka zálohy na bankovním účtu žadatele je zajištěna specifickým mechanismem ve prospěch dodavatele. Úhrada je doložena po dokončení realizace výměny v rámci doložení podkladů dle kapitoly 6.6.

VAR5 – modifikovaná ex ante varianta – záloha do max. výše 60 % je žadateli uvolněna na základě zálohové faktury vystavené dodavatelem; po dokončení doložení realizace je zbylá částka uvolněna na základě doložení všech potřebných dokladů. Úhrada je doložena po dokončení realizace výměny v rámci doložení podkladů dle kapitoly 6.6.

6.6 Náležitosti dokladů předkládaných konečnými uživateli (fyzickými osobami)

Realizaci projektu dokládá konečný uživatel – fyzická osoba minimálně následujícími doklady:

- fotodokumentace nově instalovaného zdroje tepla,
- doklad o instalaci a uvedení nového zdroje tepla do provozu, v případě obnovitelných zdrojů energie (OZE) vystavený oprávněnou osobou podle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 517/2014 ze dne 16. dubna 2014 o fluorovaných skleníkových plynech a o zrušení nařízení (ES) č. 842/2006 (tepelná čerpadla) ⁷ (dále jen „oprávněná osoba“)
- protokol o revizi spalinové cesty dle Vyhlášky č. 34/2016 o čištění, kontrole a revizi spalinové cesty (v případě, že je novým zdrojem tepla spalovací zdroj),
- Zpráva o montáži dle vzoru v **Příloze č. 8** zpracovanou oprávněnou osobou v případě OZE, nebo výrobcem proškolenou osobou v případě instalace plynových kotlů. Zpráva o montáži je požadována u doložení realizace dílčích projektů, které byly ukončeny po datu vyhlášení příslušné krajské výzvy. U dílčích projektů ukončených před datem vyhlášení příslušné krajské výzvy není Zpráva o montáži vyžadována.
- potvrzení o ekologické likvidaci starého kotle,
- případně další doklad, který kraj stanoví.

Faktura musí být označena odkazem na projekt kraje, ke kterému se vztahuje. Toto označení může být zajištěno od dodavatele, konečného uživatele nebo kraje⁸. Informace o plnění uvedeném na faktuře (dodacím listě nebo jiném relevantním dokladu) musí obsahovat (dle typu projektu) následující⁹:

- specifikaci a náklady na nový zdroj,
- specifikaci a náklady opatření na otopné soustavě,
- specifikaci a náklady na úpravy spalinových cest,
- specifikaci a náklady na úpravu kotelny,
- specifikaci a náklady na akumulární nádobu,
- specifikaci a náklady na neveřejnou část plynové přípojky,
- specifikace a náklady na zkoušky a revize,
- celkové náklady plnění.

---

⁷ Instalací se dle tohoto nařízení (kap. I, článku 2, odst. 20) rozumí „spojení dvou nebo více zařízení nebo okruhů obsahujících nebo konstruovaných tak, aby obsahovaly fluorované skleníkové plyny, za účelem montáže systému na místě, kde bude v provozu, včetně postupu, kterým jsou vodiče plynu systému spojeny dohromady za účelem uzavření okruhu, bez ohledu na nutnost systém po montáži naplnit“. Do definice instalace nespádají kompaktní tepelná čerpadla, která mají chladicí okruh hermeticky uzavřený ve venkovní jednotce a výstup z tepelného čerpadla se napojuje přímo na topnou vodu.

⁸ Např. razítkem kraje obsahujícím název nebo číslo projektu kraje, lze i dopsat ručně.

⁹ Tyto požadavky na informace o plnění uvedeném na faktuře jsou povinné od data zveřejnění podmínek programu příslušného kraje. Před zveřejněním podmínek je vhodné zajistit tyto informace (pro následný monitoring a analýzy), není to však povinné.

Rozpis výše uvedené specifikace může být přílohou faktury (případně jiného relevantního dokladu).

Jelikož je dotace konečnému příjemci vyplácena na bankovní účet, je vytvořen předpoklad pro bezhotovostní úhradu, za kterou je považována i platba platební kartou.

Kopie bankovního/bankovních výpisu/výpisů nebo potvrzení o transakci vydané bankou dokládajících úhradu faktury v plně výši, originál BV si příjemce podpory uschová pro případnou kontrolu. Kraj může dále v relevantních případech definovat podmínky pro doložení prostředků od spolufinancujících subjektů na účet konečného uživatele a jejich využití k úhradě nákladů souvisejících s dofinancováním projektu fyzické osoby (viz výše kopie BV).

7 Kontrolní činnost

7.1 Obecná ustanovení o kontrolách

Kontrolní činnost je z úrovně ŘO/ZS vůči příjemci podpory – kraji, ale i z úrovně kraje vůči jednotlivým konečným uživatelům – fyzickým osobám, prováděna v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). Rozsah činnosti zahrnuje jak administrativní ověřování související s kontrolou implementace projektu kraje a jednotlivých dílčích projektů konečných uživatelů v podobě doložení provedené změny k předkládaným výdajům k propáčení prostředků EU, tak i vlastní kontroly na místě včetně možnosti kontroly dílčích projektů na místě realizace, a posouzení skutečného přínosu pro životní prostředí.

Projekt kraje bude předmětem kontrol na místě vykonávaných z úrovně ŘO/ZS. Rozsah kontrolní činnosti bude prováděn v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), a v návaznosti na metodické upřesnění pro kontrolu prováděnou z úrovně řídicích orgánů vymezenou MF¹⁰. Výstupy z těchto kontrol budou zaznamenány do MS 21+.

V případě potřeby je možné z úrovně ŘO/ZS po předchozí informovanosti příjemce podpory vykonat u kraje monitorovací návštěvu za účelem operativního objasnění stavu implementace projektu kraje. Současně se nevyklučuje možnost účasti zástupců ŘO/ZS jako přizvaných osob na kontrolní činnosti prováděnou krajem na místě u konečných uživatelů – fyzických osob.

Projekt kraje podporovaný z prostředků OPŽP strpí kontrolu i z úrovně ostatních subjektů, konkrétně z úrovně MF-PCO, MF-AO, EK a EÚD. Současně se předpokládá i kontrolní činnost z úrovně NKÚ. Uvedené subjekty mohou provést kontrolu na místě i přímo u fyzické osoby – konečného uživatele v rámci vykazovaných dílčích projektů.

7.2 Kontroly prováděné příjemci podpory (kraji)

Kraje jako příjemci podpory z OPŽP vytvoří pro implementaci dílčích projektů fyzických osob – konečných uživatelů vnitřní kontrolní mechanismy v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) a s požadavky prováděcí vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) a dále zákonem č. 255/2012

---

¹⁰ Metodický pokyn CHJ č. 13 – Kontrola finančních prostředků poskytovaných z EU fondů (programové období 2021–2027).

Sb., o kontrole (kontrolní řád), tak, aby bylo zajištěno nejen administrativní ověřování dílčích projektů, ale byly vykonávány i kontroly na místě. V rámci nastavení implementace lze využít stávajících interních předpisů.

7.2.1 Administrativní ověřování dílčích projektů

Kontrolní činnost na úrovni příjemce podpory - kraje zahrnuje:

- **administraci výzvy pro podporované aktivity** = hromadná pro více podporovaných aktivit nebo dílčí pro jednotlivé aktivity, přičemž je nutné na úrovni kraje zkontrolovat objem prostředků EU určených pro danou výzvu/aktivitu, vymezení lhůty pro příjem žádostí včetně možnosti pro elektronický příjem žádostí dle předem určeného postupu, výčet podporované aktivity a stanovení lhůty pro realizaci, informovanost o možnosti provádění kontrol na místě před uzavřením smlouvy, před vyplacením prostředků a v době užívání (lhůta 5 let od podepsání smlouvy mezi krajem a konečným uživatelem);
- **administraci podaných žádostí dílčích projektů** = kontrolní činnost prováděna průběžně, zpravidla do 30 pracovních dní, nejpozději do 75 pracovních dní, od obdržení žádostí dílčích projektů (Netýká se projektů, u kterých je zřejmé, že budou zařazeny do zásobníku. U těchto projektů jsou termíny relevantní po jejich vyjmutí ze zásobníku.) formální ověření obsahu předložených žádostí, shodu s normami pro jednotlivé podporované aktivity (přínos pro životní prostředí z důvodu zvýšení energetické účinnosti pro objekty), v případě identifikace nedostatků je konečný uživatel ve lhůtě 15 pracovních dnů od identifikace nedostatků vyzván k doplnění žádosti nejpozději do 30 pracovních dnů od obdržení výzvy z úrovně kraje (pokud následně nedoloží, může být žádost vyřazena z další administrace) – žádosti (a jejich případná doplnění) lze přijímat i elektronicky dle předem určeného postupu; k ověření vlastnictví budov a stavu objektu využít internetové informace z katastru nemovitostí a satelitních map, případně uličních pohledů pro ověření shody podporovaného objektu;
- **administraci smluvního aktu dílčích projektů** = obeslání konečného uživatele o možnosti financování předložené žádosti včetně sdělení max. výše alokace – výzva k podpisu smluvního aktu mezi krajem a konečným uživatelem k podporované aktivitě, zpravidla ve lhůtě 30 pracovních dní, nejpozději do 60 pracovních dní od akceptace žádosti (akceptací žádosti je např. usnesení orgánů kraje o schválení žádostí k financování);
- **administrace doložení realizace dílčích projektů** = kontrola úplnosti dokladů dle 6.6 dokládající fyzickou realizaci podporované aktivity, včetně prokázání likvidace měněného původního kotle zpravidla ve lhůtě 30 pracovních dní, nejpozději do 60 pracovních dní, od obdržení dokladů. V případě nejasností/pochybností o rozsahu provedené realizace je důvod pro provedení fyzické kontroly na místě dle 7.2.2;
- **administrace platby dílčích projektů** = kontrola hodnoty doložených výdajů, max. výše podporované aktivity, shoda bankovního účtu konečného uživatele/dodavatele předloženého v žádosti, ověření proplacení výdajů konečnými uživateli do 30 pracovních dní od ověření oprávněnosti realizace (dle předchozího bodu - **administrace doložení realizace dílčích projektů**);
- **administrace udržitelnosti dílčích projektů** = jedná se o kontrolu výstupů projektu (užívání) ve lhůtě 5 let od ukončení realizace projektu konečným uživatelem;**administrace archivace**

dílčích projektů = jednotlivá dokumentace pro dílčí projekty po uplynutí doby jejich udržitelnosti jsou pro projekt kraje archivovány další 2 roky pro případ potřeby ověření naplnění účelu snížení energetické náročnosti podporovaných objektů. Po uplynutí lhůty kraj ponechává v archivaci pouze dokumenty související s implementací projektu OPŽP (využíván IS KP 21+).

- Běh výše uvedených lhůt se přerušuje na dobu od vyzvání do řádného a úplného doplnění.

Jednotlivé lhůty pro administrativní ověřování dílčích projektů je možné v závažných důvodech Řídicím orgánem prodloužit na základě řádně odůvodněné písemné žádosti příjemce podpory – kraje.

7.2.2 Kontroly na místě realizace dílčích projektů

Kontrola fyzické realizace dílčího projektu na místě je prováděna dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), a zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) s přihlédnutím ke stávajícím interním předpisům.

Účelem kontroly je poznání skutečného stavu, porovnání se stavem plánovaným v žádosti, deklarovaným v realizaci projektu a v době udržitelnosti. V případě zjištění nežádoucích odchylek či jiných nedostatků jsou příjemcem podpory – krajem zahájeny činnosti vedoucí k jejich odstranění či nápravě, případně je konečný uživatel – fyzická osoba vyzván k vrácení dotačních prostředků.

Konečný uživatel – fyzická osoba, která je provozovatelem nového spalovacího stacionárního zdroje na pevná paliva, je povinen umožnit orientační měření emisí znečišťujících látek, včetně provedení nutného souvisejícího zásahu do spalinové cesty. Měření bude prováděno osobou pověřenou ŘO nebo příjemcem podpory.

Rozsah kontrolní činnosti na místě u projektu kraje je prováděn:

- na min. 5% počtu podpořených dílčích projektů v rámci proplácení prostředků konečným uživatelům podle smlouvy o poskytnutí dotace z krajského rozpočtu dle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, přičemž by mělo dojít k proporcionálnímu ověření počtu podporovaných aktivit v daném projektu kraje;
- na min. 5% počtu podpořených dílčích projektů v rámci jejich udržitelnosti od přijetí dotace dle smlouvy o poskytnutí dotace z krajského rozpočtu, přičemž by mělo být zachováno proporcionální ověření počtu podporovaných aktivit v daném projektu kraje.

S ohledem na charakter podporovaných oblastí se doporučuje výkon kontrolní činnosti související s proplácením mimo topnou sezónu, přičemž kontroly v době udržitelnosti se doporučuje vykonat v době topné sezóny.

V případě identifikace nedostatků po vyplacení prostředků konečnému uživateli je nutné z krajské úrovně zajistit hlášení nesrovnalostí dle kapitoly 8.

Procesní stránky kontroly na místě:

- **zahájení kontroly** = doručení *Oznámení o kontrole*, případně po poskytnutí informace o kontrole předáním *Pověření* (kopie/stejnopisu);

- **seznámení konečného uživatele s právy a povinnostmi** = konečný uživatel je vedoucím kontrolní skupiny seznámen s právy a povinnostmi dle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), a svým podpisem uvedené potvrdí;
- **ověření stavu s doklady předloženými při administraci** = podporovaná aktivita odpovídá dokladům předloženým v žádosti/realizaci a zařízení na snížení energetické náročnosti objektu je/bude využíváno;
- **zpracování protokolu** = vyhotovení min. ve 2 výtiscích; v případě shledání nedostatků je možné přímo na místě určit lhůtu pro stanovení opatření k nápravě (§ 18 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), a § 10 zákona č. 255/2012 Sb. o kontrole (kontrolní řád), lhůty pro podání námitek jsou min. 15 dní;
- **vypořádání námitek** = v případě zaslání námitek konečným uživatelem proti kontrolním zjištěním uvedeným v protokolu je nutné ve lhůtě 30 dní (max. 60 dní) od doručení námitek rozhodnout o jejich oprávněnosti, případně námitky zamítnout;
- **vyčíslení nezpůsobilých výdajů** = v případě identifikace zjištění s finančním dopadem příjemce podpory - kraj postupuje dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a přijímá adekvátní opatření k nápravě. V případě certifikovaných výdajů je nutné krajem nahlásit případ SFŽP ČR jako nesrovnalost u dílčích projektů.

Rozsah vykonané kontroly na místě je součástí monitorovací zprávy, kdy je krajem zaznamenán výsledek v rozsahu:

- podporovaná aktivita ¹¹
- typ kontroly – průběžná k platbě/následná v udržitelnosti
- identifikace zjištění – ano/ne
- finanční dopad zjištění – ano/ne
- uloženo opatření k nápravě – ano/ne
- vymáhaná/vymožená částka
- datum navrácení prostředků konečným uživatelem

Přehled kontrol je průběžně doplňován, aby bylo prokázáno splnění kontroly min. 5% v období vyplácení dotačních prostředků a min. 5 % v období udržitelnosti podpořených aktivit. Současně přehled kontrol bude sloužit jako průkazný zdroj dat o pozitivním přínosu daného projektu kraje pro životní prostředí.

8 Nesrovnalosti a jejich řešení

8.1 Obecná ustanovení o nesrovnalostech

Nesrovnalostí se rozumí porušení předpisů EU nebo ČR v důsledku jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, které vede nebo by mohlo vést ke ztrátě v souhrnném rozpočtu EU nebo ve veřejném rozpočtu ČR, a to započtením neoprávněného výdaje do souhrnného rozpočtu EU nebo do veřejného rozpočtu ČR.

¹¹ Dle členění v Žádosti o poskytnutí dotace Příloha č. 2

Za nesrovnalost se nepokládá provedení neoprávněného výdaje na úrovni příjemce podpory - kraje, pokud se jedná o dotaci poskytovanou v režimu ex-ante a zároveň za předpokladu, že dojde k odhalení tohoto neoprávněného výdaje a provedení dostatečné finanční opravy před schválením žádosti o platbu.

Nesrovnalostí rovněž není situace, kdy je příjemcem podpory - krajem konstatováno pochybení na úrovni konečného uživatele – fyzické osoby (zpravidla půjde o porušení rozpočtové kázně dle § 22 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů), které ovšem není porušením povinnosti příjemce podpory ve smyslu Rozhodnutí mezi příjemcem podpory - krajem a poskytovatelem dotace.

O nesrovnalost se jedná až v případech, kdy je neoprávněný výdaj konečného uživatele – fyzické osoby zároveň neoprávněným výdajem ve smyslu Rozhodnutí mezi příjemcem podpory - krajem a poskytovatelem dotace byl zahrnut do žádosti o platbu příjemce podpory - kraje schválené ze strany SFŽP ČR.

Případy postupů:

- Pochybení na úrovni konečného uživatele – fyzické osoby je zjištěno příjemcem podpory - krajem před vložením souvisejících výdajů do žádosti o platbu – nejedná se o nesrovnalost
- Pochybení na úrovni konečného uživatele – fyzické osoby je příjemcem podpory – krajem odhaleno po vložení souvisejících výdajů do žádosti o platbu, kraj však stačí informovat SFŽP ČR o nezpůsobilosti výdajů před schválením žádosti o platbu – nejedná se nesrovnalost,
- Pochybení na úrovni konečného uživatele – fyzické osoby, které je zároveň porušením povinnosti příjemce podpory ve smyslu Rozhodnutí mezi příjemcem podpory – krajem a poskytovatelem dotace, jedná se o případy, kdy kraj jako příjemce podpory poruší některou z podmínek poskytnutí dotace uvedenou v Rozhodnutí o poskytnutí dotace – vždy se jedná o nesrovnalost.

Pro účely těchto Závazných pokynů budou sledována porušení podmínek poskytnutí dotace stanovených v Rozhodnutí o poskytnutí dotace, a to jak na úrovni příjemce podpory, tak případná porušení povinností stanovených smlouvou o poskytnutí dotace dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále jen „Smlouva“) na úrovni konečného uživatele- fyzické osoby, pokud tato porušení Smlouvy budou zároveň porušením Rozhodnutí mezi příjemcem podpory – krajem a poskytovatelem dotace.

8.2 Řešení nesrovnalostí

Řešení nesrovnalostí zahrnuje evidenci, šetření a hlášení nesrovnalostí a jejich další monitoring. Dále představuje zajištění nápravy a případně také provedení příslušných finančních oprav, resp. vymáhání prostředků dotčených nesrovnalostí.

Příjemce podpory je povinen veškerá podezření na nesrovnalost písemně a bezodkladně oznámit a informovat SFŽP ČR, současně předat příslušné doklady. Postup pro hlášení nesrovnalostí je uveden v kapitole 8.4.

8.3 Vymáhání neoprávněně použitých finančních prostředků

- a) Porušení podmínek poskytnutí dotace příjemcem podpory - krajem

Příjemce podpory je povinen dodržovat povinnosti stanovené v Rozhodnutí. V případě, že příjemce poruší povinnost uvedenou v Rozhodnutí, bude dané pochybení řešeno v režimu nesrovnalosti. Informace o pochybení vztahující se k porušení podmínek Rozhodnutí budou předány ŘO k rozhodnutí o postupu. V závislosti na stavu financování projektu je při vymáhání (nevyplacení) prostředků dotčených nesrovnalostí uplatňován postup dle § 14e, 14f a nebo kombinace obou dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. V případě uplatnění postupu dle § 14f, pokud nedojde k navrácení dotčených prostředků, předá ŘO případ příslušnému orgánu finanční správy pro posouzení podezření na porušení rozpočtové kázně ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Řídicí orgán případy nesrovnalostí nahlásí dle kapitoly 8.4.

b) Porušení podmínek poskytnutí dotace konečným uživatelem – fyzickou osobou

Příjemce podpory je dále povinen ve smyslu kapitoly 7 Závazných pokynů realizovat kontrolní činnost vůči jednotlivým konečným uživatelům – fyzickým osobám, a to z pohledu dodržování podmínek poskytnutí podpory ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V případě zjištění porušení podmínek poskytnutí podpory konečným uživatelem – fyzickou osobou ve smyslu citovaného zákona, které příjemce podpory považuje za podezření na porušení rozpočtové kázně, je povinen provést příslušné šetření vedoucí k prošetření podezření na porušení rozpočtové kázně podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

V případě, že příjemce podpory, resp. orgán příslušný k prošetření podezření na porušení rozpočtové kázně, dojde k závěru, že byly porušeny podmínky poskytnutí dotace stanovené krajem a došlo tak k porušení rozpočtové kázně, postupuje podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

V případě, že je příjemcem podpory konstatováno pochybení na úrovni konečného uživatele – fyzické osoby (zpravidla půjde o porušení rozpočtové kázně dle § 22 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů), které ovšem není porušením povinnosti příjemce podpory ve smyslu Rozhodnutí o poskytnutí dotace mezi příjemcem podpory - krajem a poskytovatelem dotace, je příjemci podpory umožněno prominout odvod dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a prominutý odvod se stává způsobilým výdajem projektu a lze ho zahrnout do žádosti o platbu.

Příjemce podpory je v případě identifikace pochybení na úrovni konečného uživatele – fyzické osoby povinen o této skutečnosti vést evidenci a na vyžádání předložit poskytovateli dotace, který rozhodne dle povahy takto poskytnutých prostředků o tom, zda prostředky budou vráceny na účet poskytovatele nebo zůstanou v rozpočtu příjemce podpory za předpokladu jejich dalšího využití na jiná podporovaná opatření v souladu s postupy příjemce podpory.

8.4 Hlášení nesrovnalostí

Za řešení nesrovnalostí je odpovědný výlučně ŘO (poskytovatel dotace). Šetření nesrovnalostí podléhá vnitřnímu a vnějšímu hlášení mezi subjekty zapojenými do implementace na národní úrovni a vůči EK.

ŘO eviduje a rozhoduje případy nesrovnalostí, rozhoduje o zadržení a vymáhání prostředků dotčených nesrovnalostí, rozhoduje o nevyplacení podpory či její části, předává informace o podezření na porušení

rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v souladu s Metodickým pokynem finančních toků programů spolufinancovaných z Evropských strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského námořního a rybářského fondu na programové období 2021 – 2027, s postupy evidence IS KP21+ a dále ve smyslu postupů stanovených ŘO.

Subjekty zapojené do agendy nesrovnalostí (SFŽP ČR, MŽP) jsou informovány o pokroku v řešení jednotlivých případů v modulu vnitřní úrovně v informačním systému IS MS21+.

9 Publicita a propagace

Kraj se přijetím dotace zavazuje k zajištění povinné publicity, ačkoliv konečným uživatelem předmětu podpory jsou fyzické osoby. Fyzickým osobám nevzniká povinnost realizovat prvky povinné publicity.

Přijetím podpory OPŽP dává příjemce podpory (kraj) souhlas s tím, že bude uveden ve veřejném seznamu operací centrálně generovaným Národním komunikačním a informačním koordinátorem zveřejněném na www.dotaceEU.cz a že poskytne přiměřenou součinnost při propagaci realizovaného projektu (bez vynaložení dalších výdajů).

Detailní informace o publicitě a propagaci pro příjemce podpory jsou uvedeny v Grafickém manuálu publicity OPŽP 2021-2027.

9.1 Povinnosti příjemců podpory (krajů) v rámci povinné publicity

- 1) V rámci všech informačních a komunikačních opatření jsou příjemci podpory povinni informovat o podpoře získané na akci z fondů tím, že zobrazují znak Evropské unie, dle technických parametrů stanovených Grafickým manuálem publicity OPŽP 2021-2027, které doplní povinným sdělením „Spolufinancováno EVROPSKOU UNIÍ“ nebo „Financováno EVROPSKOU UNIÍ“ v případě 100% financování ze zdrojů EU.
- 2) V případě relevantních akcí příjemce podpory zajistí, aby subjekty, které se na akci podílejí, byly o tomto financování informovány. Každý dokument týkající se provádění akce, jenž je použit pro veřejnost nebo pro účastníky včetně jakéhokoliv potvrzení účasti nebo jiného potvrzení, musí obsahovat znak EU a povinné sdělení a prohlášení zdůrazňující přínos intervence. Jedná se například o prezenční listiny, pozvánky na akce související s projektem, inzerci a články v tištěných a elektronických médiích, publikace, audiovizuální materiály, semináře, konference apod.
- 3) Během provádění akce je příjemce podpory povinen informovat veřejnost o podpoře získané z fondů tím, že:
  - a) zveřejní na svých webových stránkách a sociálních sítích, pokud takové stránky existují, stručný popis akce úměrný míře podpory včetně jejích cílů a výsledků spolu se znakem EU a povinným sdělením,
  - b) umístí do prostor, kde je realizována administrace projektu kraje alespoň jeden plakát s informacemi o projektu (minimální velikost A3) včetně finanční podpory od EU na místě snadno viditelném pro veřejnost, jako jsou vstupní prostory budovy, a to do 1 měsíce

po zahájení fyzické realizace akce. Ke zveřejnění plakátu je možné využít i elektronické zobrazovací zařízení. O splnění povinnosti instalace plakátu A3 bude příjemce podpory informovat prostřednictvím zpráv o realizace v IS KP 21+vydané po zahájení fyzické realizace. Pokud dojde v průběhu projektu ke změně údajů, příjemce podpory odpovídá za vyvěšení nového plakátu A3 s aktuálními údaji.

Všechny tyto výstupy je příjemce povinen archivovat v tištěné či elektronické podobě pro potřeby případných kontrol po celou dobu udržitelnosti projektu.

Grafický podklad pro výrobu plakátu zpracovává příjemci podpory zdarma SFŽP ČR na základě vyplněného formuláře, který naleznete na webových stránkách programu. Jinak vyrobené grafické podklady nejsou v souladu s pravidly publicity.

Nesplnění povinností publicity bude postiženo sankcemi vyplývajících z Metodického pokynu pro publicity a komunikaci Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2021 – 2027.

9.2 Finanční opravy

V případě chybného provedení povinného nástroje, je možné sjednat nápravu opravením, či umístěním nového nástroje. K nápravě zjištěného nedostatku je vždy stanovena přiměřená lhůta. Za pochybení podléhající finanční opravě je považováno to, které je viditelné pouhým okem a na základě výzvy nedošlo k jeho nápravě. Nedostatky, které nejsou pouhým okem rozpoznatelné, nepodléhají finančním opravám, tj. nejsou porušením rozpočtové kázně.

A) Pravidla pro řešení pochybení u povinných nástrojů

Při zjištění, že příjemce porušil konkrétní pravidlo v oblasti publicity na některém z povinných nástrojů (viz kap. 9.1), bude příjemce písemně vyzván k nápravě ve lhůtě stanovené poskytovatelem dotace (popř. kontrolním subjektem). U povinných nástrojů je náprava možná vždy, a to opravou chybně provedeného nástroje, či umístěním nástroje nového. Bude uplatněn následující postup:

1. Příjemce nápravu ve stanovené lhůtě učiní – není uplatněna finanční oprava/odvod za porušení rozpočtové kázně, vratky;
2. Příjemce nápravu ve stanovené lhůtě neučiní nebo ji učiní chybně – poskytovatel dotace zašle podnět k zahájení daňového řízení finančnímu úřadu a navrhne výši odvodu nebo přistoupí k nevyplacení části dotace ve výši stanovené Tabulky č. 1;

Tabulka 1 – Finanční opravy u povinných nástrojů

Nástroj publicity	Pochybení	Výše finanční opravy
Povinné nástroje	Příjemce ve stanovené lhůtě nezjednal nápravu.	1,0 %
	Příjemce ve stanovené lhůtě zjednal nápravu nedostatečně - na nástroji chybí nebo je chybně logo EU (znak EU včetně povinného textu)	0,5 %
	Je uvedeno nadbytečné logo	0,1 %

B) Pravidla pro uplatňování finančních oprav u nepovinných nástrojů / volitelné publicity

Při zjištění, že příjemce porušil konkrétní pravidlo v oblasti publicity na některém z nepovinných nástrojů, přičemž náprava pochybení je možná, bude příjemce písemně vyzván k nápravě ve lhůtě stanovené poskytovatelem dotace (popř. kontrolním subjektem) a lhůta musí být úměrná době nezbytně nutné na zajištění nápravy. Poté bude uplatněn následující postup:

1. Pokud je náprava možná a příjemce nápravu ve stanovené lhůtě učiní, není uplatněna žádná finanční oprava/odvod za porušení rozpočtové kázně, vratky/nevyplacení části dotace;
2. Pokud náprava možná není, nebyla by ekonomicky výhodná nebo ji příjemce z jakéhokoli jiného důvodu neučiní, poskytovatel dotace zašle podnět k zahájení daňového řízení finančnímu úřadu a navrhne vyšší odvodu nebo přistoupí k nevyplacení části dotace ve výši stanovené v Tabulce č. 2.

Tabulka 2 – Finanční opravy u nepovinných nástrojů / volitelné publicity

Nástroj publicity	Kategorie	Pochybení	Úroveň pochybení	Výše finanční opravy
Nepovinné nástroje / volitelná publicita	A	Logo EU (znak EU včetně povinného textu)	- chybí zcela	0,3 %
	B	Logo EU (znak EU včetně povinného textu)	- je uveden chybně	0,1 %

10 Základní definice používaných pojmů

Automatický kotel

je spalovací stacionární zdroj na biomasu se samočinnou dopravou paliva.

Bytová jednotka

zahrnuje byt jako prostorově oddělenou část domu a podíl na společných částech nemovité věci vzájemně spojené a neoddělitelné. Bytová jednotka je věc nemovitá.

Bytový dům

je stavba pro bydlení, která má čtyři a více bytových jednotek a ve které více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé bydlení a je k tomuto účelu určena a užívána. Za bytový dům se pro potřeby Programu nepovažují bytové domy, které jsou užívány v rozporu s účelem „trvalého bydlení“ (ubytovny, kanceláře, rekreační ubytování apod.). Pro účely Programu je za podlahovou plochu považována celková vnitřní podlahová plocha všech podlaží budovy vymezená vnitřním lícem konstrukcí tvořících obálku budovy.

Dílčí projekt

je projekt realizovaný fyzickou osobou, kdy poskytovatelem podpory je kraj.

Konečný uživatel

je pro účely tohoto dokumentu příjemce podpory od kraje, tedy fyzická osoba.

Obnovitelné zdroje energie (dále také „OZE“)

jsou přírodní energetické zdroje, které mají schopnost částečné nebo úplné obnovy, a to samy nebo za přispění člověka. Mezi OZE patří např. energie slunečního záření, geotermální energie, energie půdy, energie vzduchu, energie vody a energie biomasy, včetně využití této energie tepelnými čerpadly.

Příjemce

je pro účely tohoto dokumentu příjemce podpory z OPŽP, tedy kraj.

Projekt kraje

je projekt realizovaný krajem, předložený do OPŽP, kdy je poskytovatelem dotace Ministerstvo životního prostředí.

Trvale obývaná stavba pro rodinnou rekreaci

je trvale obývaná stavba pro ve smyslu písm. b, §2 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území.

Rodinný dům

je stavba pro bydlení, ve které dle § 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů, kde více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé rodinné bydlení a je k tomuto účelu určena a užívána, v níž jsou nejvýše tři samostatné byty a má nejvýše dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví. Za rodinný dům jsou pro účely podpory považovány též stávající stavby pro bydlení, v nichž jsou nejvýše tři samostatné byty, a obytná

část zemědělské usedlosti (statku), která splňuje definici pro byt. Za rodinný dům se nepovažují rodinné domy či jiné budovy, které jsou z poloviny nebo větší části podlahové plochy užívány v rozporu s účelem „trvalého rodinného bydlení“ (hotely, penziony, kanceláře, apod.). Za podlahovou plochu je považována celková vnitřní podlahová plocha všech podlaží budovy vymezená vnitřním lícem konstrukcí tvořících obálku budovy. Pro účely Programu nejsou za rodinný dům považovány také stavby, které nejsou spojeny se zemí pevným základem, stavby dočasné a výrobky plnící funkci stavby.

Tepelné čerpadlo

je takový zdroj energie, který odnímá nízko potenciální teplo z nižší teplotní hladiny vnějšího prostředí a předává ho k dalšímu využití teplonosné látce na vyšší teplotní hladině v lokálních systémech napojených na otopnou soustavu budovy zajišťujících dodávku tepla pro vytápění a případně i přípravu teplé vody.

Trvalý pobyt

místem trvalého pobytu se rozumí adresa pobytu občana v České republice, která je vedena v základním registru obyvatel (§10 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel).

Bydliště

Bydlištěm se rozumí adresa, na které žadatel pobývá (ve smyslu §80, odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Starobní důchod, Invalidní důchod, sirotčí důchod, vdovský a vdovecký důchod– důchody ve smyslu §4, odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

11 Seznam příloh

Příloha č. 1 - Seznam potenciálních žadatelů (příloha žádosti předkládané krajem)

Příloha č. 2 - Vzor Žádosti o poskytnutí dotace

Příloha č. 3 - Formulář monitorovací zprávy

Příloha č. 4 - Tabulka pro vyhodnocení programu

Příloha č. 5 - Vzor smlouvy fyzická osoba/kraj

Příloha č. 6 - Kompletní seznam podpořených projektů

Příloha č. 7 - Kompletní seznam provedených kontrol na místě

Příloha č. 8 – Vzor Zprávy o montáži